

Suvestinė redakcija nuo 2023-01-04 iki 2023-04-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [80-3215](#), i. k. 1071010ISTA00X-1241

Nauja redakcija nuo 2021-11-01:

Nr. [XIV-199](#), 2021-03-23, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07437

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽELDYNŲ
ĮSTATYMAS**

2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę.

2. Šis įstatymas netaikomas miško žemėje augantiems augalams, žemės ūkio paskirties žemėje augantiems žemės ūkio augalams ir apleistiems žemės ūkio naudmenų plotams, apaugusiems sumedėjusiais augalais, išskyrus juose augančius saugomus ir saugotinus želdinius.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atskirasis želdynas** – parkas, miesto ar miestelio sodas, skveras ar kitoks želdynas, esantis žemės sklype, kuris pagal jo naudojimo būdą priskiriamas prie atskirųjų želdynų teritorijų.

2. **Brandus medis** – gamtinę brandą pasiekęs medis.

3. **Intensyvus želdinių genėjimas** – želdinių priežiūros darbai, kurių metu pašalinama daugiau kaip 30 procentų medžių ar krūmų lajos tūrio.

4. **Istorinis želdynas** – želdynas, turintis išliekamąją istorinę, stilistinę, meninę vertę arba svarbus urbanistinės raidos požįūriu, susijęs su visuomenės, kultūros ar valstybės įvykiais arba asmenybėmis.

5. **Krūmas** – augalas su keliais ar keliolika maždaug vienodo storio (lygiaverčių) sumedėjusių ir kasmet iš antžeminių ar požeminių pumpurų priaugančių stiebų.

6. **Liana** – laipiojantis arba vijoklinis sumedėjęs augalas su vienu ar daugiau laipiojančių, besivejančių arba pažeme besidriekiančių lanksčių stiebų.

7. **Medis** – sumedėjęs augalas su dažniausiai vienu pagrindiniu stiebu ir laja.

8. **Miesto ar miestelio sodas** – ne mažesnis kaip 0,5 hektaro atskiras želdynas urbanizuotoje teritorijoje, kuris išsiskiria poilsine, pramogine ir pažintine funkcija ir (ar) tematika ir kuriame daugiau kaip 70 procentų ploto užima želdiniai (įskaitant vaismedžius ir vaiskrūmius) ir nedidelės atvirosios erdvės.

9. **Neteisėtas želdinių naikinimas** – tiesioginis ar netiesioginis mechaninis ar cheminis poveikis želdiniams ar jų aplinkos sąlygų pakeitimas, dėl kurio pažeidžiamos želdinių gyvybinės funkcijos, želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas nesilaikant teisės aktų reikalavimų, taip pat saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neturint galiojančio leidimo, sprendimo ar nesumokėjus želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos.

10. **Parkas** – ne mažesnis kaip 1 hektaro žmogaus sukurtas ar pertvarkytas įvairiais tikslais naudojamas atskiras želdynas, kuriame yra meniškai sukomponuotų želdinių, želdynų statinių ir įrenginių ir kuris skirtas poilsio, mokslo, kultūros reikmėms ir (ar) pramogoms ir aplinkos kokybei gerinti.

11. **Priklausomasis želdynas** – želdynas, esantis statiniams ir įrenginiams skirtame žemės sklype.

12. **Saugotini želdiniai** – medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietos, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti reikalingas leidimas ar sprendimas.

13. **Savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijos** – želdiniais ar želdynais užimti žemės plotai, esantys savivaldybės patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybinėje žemėje ir savivaldybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje, taip pat Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos valdomoje valstybinėje žemėje miestuose, miesteliuose ir kurortuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1326](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15654

14. **Skveras** – ne mažesnis kaip 0,03 hektaro dekoratyvinis ar trumpalaikiam poilsiui skirtas urbanizuotoje ir (ar) urbanizuojamoje teritorijoje esantis atskiras želdynas su vyraujančiomis atviromis erdvėmis.

15. **Sodmenys** – medžių ir krūmų sėjinukai, sodinukai ir įsišaknijusios sodmeninės augalų dalys.

16. **Valstybinės reikšmės parkas** – parkas, turintis ekspertų ir (ar) mokslininkų pripažintą ypatingą istorinę, architektūrinę, kultūrinę, mokslinę, estetinę, ekologinę,

dendrologinę ir (ar) kraštovaizdžio vertę ir įtrauktas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Valstybinės reikšmės parkų sąrašą.

17. **Viešieji želdynai ir želdiniai** – savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esantys želdynai ir želdiniai, skirti visuomenės poreikiams tenkinti, arba valstybinėje žemėje esantys atskirieji ir priklausomieji želdynai ir želdiniai, dėl kurių lankymo, apsaugos ir priežiūros tarp valstybinės žemės valdytojo ir savivaldybės vykdomosios institucijos sudaryta sutartis, taip pat privačioje žemėje esantys želdynai ir želdiniai, dėl kurių lankymo, apsaugos ir priežiūros tarp privačių želdynų ir želdinių savininkų ir savivaldybės vykdomosios institucijos sudaryta sutartis; Lietuvos universitetų botanikos sodai ir juose augantys želdiniai nepriskiriami viešiesiems želdynams ir želdiniams.

18. **Žalioji jungtis** – želdynų, pavienių želdinių ir vertikaliųjų ir (ar) stogo želdinių visuma, užtikrinanti rekreacinius ir (ar) ekologinius ryšius tarp atskirųjų želdynų, miško masių ir (ar) kitų gamtinio karkaso struktūrų.

19. **Želdiniai** – ne miško žemėje įveisti ar natūraliai augantys medžiai, krūmai ar lianos.

20. **Želdinių gerovė** – optimalus želdinių fiziologinių, ekologinių ir gyvybinės erdvės poreikių tenkinimas, siekiant išsaugoti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir atsparumą.

21. **Želdynas** – ne mažesnis kaip 0,01 hektaro ne miško žemės plotas su želdiniais, kuriame gali būti vandens telkinių, želdynų statinių ir įrenginių, vejų ir gėlynų.

22. **Želdyno darbo projektas** – parengus želdyno projektą rengiamas dokumentas, kuriame nustatomi detalūs konstrukcijų, medžiagų, želdyno įrengimo kiekybiniai ir kokybiniai reikalavimai.

23. **Želdyno pertvarkymas** – želdyno struktūros keitimas, iškertant ar kitaip pašalinant iš augimo vietos ne mažiau kaip 20 procentų želdyno želdinių arba papildant želdyną naujais želdiniais, kurie sudarys ne mažiau kaip 20 procentų želdyne jau esančių želdinių skaičiaus.

24. **Želdyno projektas** – vadovaujantis šiuo įstatymu parengtas dokumentas, kuriame remiantis inventorizavimo ir tyrimų duomenimis tekstu ir grafiškai (brėžiniais, vaizdiniais, modeliais) pateikiami želdyno kūrimo ir (ar) pertvarkymo techniniai ir architektūriniai-meniniai sprendiniai, želdyno priežiūros ir tvarkymo rekomendacijos.

25. **Želdynų ir želdinių apsauga** – visuma veiksmų ir priemonių, kuriomis užtikrinamas želdynų kompozicijos, želdinių kiekio ir biologinės įvairovės išsaugojimas, želdinių gerovė, įskaitant želdynų ir želdinių apsaugą nuo neteisėto jų naikinimo.

26. **Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė** – želdynų ir (ar) želdinių fizinės, ekologinės, fiziologinės, estetiškos būklės, mechaninio stabilumo ir gyvybinės erdvės tyrimas ir vertinimas.

27. **Želdynų ir želdinių priežiūra** – periodiškai atliekami darbai, kuriais siekiama želdyne palaikyti ir (ar) pagerinti želdinių būklę, kad želdynas geriausiai atitiktų savo paskirtį,

taip pat palaikyti ir (ar) pagerinti pavienių želdinių tinkamą dendrologinę (ekologinę) būklę, želdynų statinių ir įrenginių techninę būklę.

28. Želdynų ir želdinių tvarkymas – darbai, kuriais atkuriami, keičiami, atnaujinami želdynai, pavieniai želdiniai, želdynų statiniai ir įrenginiai, kai iškertama ar kitaip pašalinama iš augimo vietos arba papildoma naujais iki 20 procentų želdyno želdinių.

29. Želdynų planavimas – strateginis ir (ar) teritorijų planavimas teisės aktų nustatyta tvarka, kurį atliekant numatomas želdynų, žaliųjų jungčių išdėstymas, apsaugos ir tvarkymo principai, kiti želdinių gerovę, ekologinį stabilumą ir gyvenamosios aplinkos kokybę užtikrinantys sprendiniai.

30. Želdynų sistema – strateginio ar teritorijų planavimo dokumentuose numatyta urbanizuotų teritorijų gamtinio karkaso ir (ar) žaliosios infrastruktūros dalis – tikslingai ir nuosekliai formuojama želdynų, pavienių želdinių, jų grupių ir žaliųjų jungčių visuma, palaikanti ekologinį stabilumą ir gerinanti žmonių gyvenamosios aplinkos sąlygas.

31. Želdynų statiniai ir įrenginiai – atraminės sienelės, aikštelės, terasos, tvorelės, laiptai, pavėsinės, paviljonai, amfiteatrai, stoginės, lieptai, tiltai, šviestuvai, pergolės, standai, skydai, nuorodos, meno kūriniai, kiti želdynų elementai, atitinkantys želdynų formavimo tikslus ir jų lankytojų poreikius.

32. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme.

3 straipsnis. Bendrieji želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo principai

Želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, želdynų kūrimas ir želdinių veisimas organizuojami pagal šiuos principus:

1) darnaus vystymosi – želdynų sistema kuriama derinant aplinkos apsaugos, socialinio ir ekonominio vystymosi tikslus: saugoma ir turtinama biologinė įvairovė, kraštovaizdžio savitumas, palaikomos ekosistemų funkcijos; išlaikomi užstatytų teritorijų, želdynų ir gyventojų poilsiui bei sveikatingumui skirtų teritorijų pagal galiojančias normas nustatyti optimalūs ploto santykiai, ekologiniai ir estetiniai ryšiai aplinkoje; siekiama vientiso ir tolygaus želdynų išdėstymo ir bendros želdynų sistemos sukūrimo, prioritetą teikiant regiono gamtines ir

klimatinės sąlygas atitinkančioms rūšims; kuriant želdynus, sodinant naujus ar prižiūrint ir tvarkant esamus želdinius, numatomos prevencinės priemonės, užtikrinančios asmenų ir eismo saugumą automobilių ir geležinkelio keliuose, mažinančios neigiamą poveikį statiniams; planuojamos želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo priemonės turi būti ekonomiškai pagrįstos;

2) viešojo intereso prioriteto – į sprendimų dėl želdynų ir želdinių priėmimą įtraukiama suinteresuota visuomenė; priimant sprendimus dėl želdynų ir želdinių, derinami valstybės, savivaldybių, suinteresuotos visuomenės interesai, atsižvelgiama į estetinių, psichologinių, rekreacinių ir edukacinių visuomenės poreikių tenkinimo galimybes, suinteresuotos visuomenės motyvuotą nuomonę;

3) profesionalumo ir atsakomybės – užtikrinama, kad želdynus kurtų, želdynų ir želdinių apsauga rūpintųsi, prižiūrėtų ir tvarkytų profesinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkantys asmenys; perkančiosios organizacijos, organizuodamos viešuosius pirkimus želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo ar želdynų ir želdinių būklės ekspertizės darbams atlikti, turi užtikrinti, kad šiuos darbus vykdyti būtų atrinkti profesinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkantys asmenys;

4) tęstinumo – užtikrinant praeityje susiformavusių ir suformuotų želdynų ir pavienių želdinių, istorinių želdynų ir juose arba greta jų esančių pastatų ansamblių ar kompleksų vientisumą, atsižvelgiant į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo tradicijas, kuo ilgiau palaikyti brandžių medžių gyvybingumą;

5) želdinių gerovės užtikrinimo – kuriant želdynus, tvarkant ir prižiūrint želdynus ir pavienius želdinius, taip pat atliekant su želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymu nesusijusius darbus želdinių augimo vietose, siekiama pasirinkti darbų atlikimo laiką ir priemones, padedančias išlaikyti ir užtikrinti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir fizinį atsparumą.

II SKYRIUS

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS, PRIEŽIŪROS IR TVARKYMO, ŽELDYNŲ KŪRIMO IR ŽELDINIŲ VEISIMO VALSTYBINIS VALDYMAS

4 straipsnis. Valstybės institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje

1. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo valstybinį valdymą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto

ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, jų įgaliotos institucijos ir savivaldybių institucijos.

2. Vyriausybė:

1) tvirtina kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams;

2) tvirtina Valstybinės reikšmės parkų nuostatus ir Valstybinės reikšmės parkų sąrašą.

3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras:

1) nustato želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, sodmenų kokybės reikalavimus;

2) nustato viešuosius želdynus projektuojančių, viešųjų želdynų ir želdinių priežiūrą ir tvarkymą atliekančių asmenų kvalifikacijos tobulinimo tvarką;

3) tvirtina želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašą;

4) nustato nepriklausomų želdynų ir želdinių ekspertų, želdynų projektų rengimo vadovų atestatų išdavimo tvarką;

5) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

4. Kultūros ministerijos įgaliota institucija:

1) koordinuoja ir organizuoja želdynų – kultūros paveldo objektų būklės stebėseną;

2) rengia paveldo tvarkybos reglamentą, skirtą istorinių želdynų tvarkybai, istorinių želdynų paveldotvarkos programas ir organizuoja šių programų vykdymą;

3) kontroliuoja istorinių želdynų – kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo objektų teritorijoje ar kultūros paveldo vietovėje esančių želdynų ir želdinių – jų vertingųjų savybių tvarkybą ir priežiūrą, inicijuoja ir organizuoja jų skelbimą valstybės saugomais kultūros paveldo objektais.

5. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras nustato geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, geležinkelio želdinių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų pripažinimo keliančiais pavojų eismo saugai sąlygas ir tvarką ir saugiam eismui pavojų keliančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje, geležinkelio želdinių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų genėjimo ir kirtimo tvarką.

6. Susisiekimo ministerija:

1) koordinuoja želdinių, augančių viešosios geležinkelio infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, ir valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą ir želdinių viešosios geležinkelio infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose veisimą;

2) koordinuoja želdinių, augančių viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, ir valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių būklės stebėseną.

7. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kartu su Aplinkos ministerija koordinuoja formalųjų ir neformalųjų mokymą želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo bei želdinių veisimo klausimais.

8. Lietuvos Respublikos energetikos ministras nustato elektros tinklų apsaugos zonose augančių želdinių priežiūros ir tvarkymo reikalavimus.

5 straipsnis. Savivaldybių institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje

1. Savivaldybių atstovaujamosios institucijos:

1) tvirtina savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisykles;

2) tvirtina lėšų, reikalingų viešųjų želdynų ir želdinių apsaugai, priežiūrai ir tvarkymui, viešųjų želdynų kūrimui ir želdinių veisimui, želdynų ir želdinių inventorizavimui, viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizėms atlikti, skyrimo tvarkos aprašus;

3) skelbia dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus medžius ir krūmus saugotinais želdiniais;

4) tvirtina želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos sudėtį ir šios komisijos nuostatus;

5) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

2. Savivaldybių vykdomosios institucijos:

1) organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimą, šių sklypų kadastro duomenų nustatymą ir jų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą;

2) organizuoja želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikia ir tvarko želdynų ir želdinių erdvinius duomenis Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje;

3) organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą;

4) organizuoja želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos veiklą, užtikrina jos išvadų skelbimą savivaldybių interneto svetainėse;

5) organizuoja teritorijų planavimo dokumentų, numatančių želdynų sistemos ir atskirų jos dalių išskyrimo, atskirųjų želdynų ribų nustatymo, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir naudojimo privalomųjų reikalavimų nustatymo sprendinius, rengimą;

6) atlieka želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo darbus priežiūrai;

7) su privačių želdynų ir želdinių savininkais ir valstybinės žemės valdytojais sudaro sutartis dėl želdynų ir želdinių lankymo sąlygų, želdinių apsaugos ir priežiūros;

8) planuoja sodmenų, reikalingų želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbams atlikti, einamąjį (iki 3 metų laikotarpiui) ir perspektyvinį (iki 10 metų laikotarpiui) poreikį;

9) organizuoja želdinių priežiūrą vietinės reikšmės viešųjų kelių juostose, sanitarinės apsaugos zonose, išskyrus sanitarinės apsaugos zonas, nustatytas privačioje žemėje, urbanizuotų teritorijų elektros tinklų apsaugos zonose;

10) išduoda leidimus ir priima sprendimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius;

11) konsultuoja želdinių savininkus ar valdytojus dėl želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo;

12) informuoja visuomenę apie numatomus želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, želdynų ir želdinių inventorizavimą, priimtus sprendimus ir išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, einamąjį ir perspektyvinį sodmenų poreikį, atliktas želdynų ir želdinių būklės ekspertizes, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą, vadovaudamasi asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais;

13) nustato želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo tikslus ir uždavinius bei jų įgyvendinimą savivaldybės strateginio planavimo dokumentuose: strateginiame plėtros plane ir (ar) strateginiame veiklos plane, aplinkos apsaugos programoje ar specialioje želdynų ir želdinių programoje;

14) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

III SKYRIUS

ŽELDYNŲ SISTEMA IR ŽELDYNŲ NORMAVIMAS

6 straipsnis. Želdynų sistema

1. Siekiant geriau subalansuoti urbanistinio ir gamtinio karkaso struktūras, užtikrinti gyvenamosios aplinkos kokybės ir rekreacinius poreikius, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą ir ekosistemų funkcijas, kuriama želdynų sistema.

2. Želdynų sistemą sudaro:

- 1) atskirieji želdynai;
- 2) priklausomieji želdynai;
- 3) pavieniai želdiniai;
- 4) žaliosios jungtys.

3. Želdynų sistema planuojama savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, įvertinus vietai būdingus gamtinius ir kultūrinius kraštovaizdžio elementus, istorinę raidą, urbanistinę erdvinę struktūrą, bendruosius teritorijų naudojimo ir apsaugos reikalavimus.

7 straipsnis. Atskirieji ir priklausomieji želdynai

1. Atskiriesiems želdynams formuojami jiems skirti žemės sklypai, kuriuose rekreaciniams, mokslo, mokymo, kultūros, švietimo, pažinimo, aplinkos kokybės gerinimo, sveikatinimo, estetiškiems ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti kuriami ir tvarkomi želdynai.

2. Priklausomieji želdynai kuriami ir tvarkomi atsižvelgiant į žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais.

8 straipsnis. Želdynų normavimas

1. Miestų, miestelių ir kurortų teritorijose minimalų privalomą viešųjų atskirųjų želdynų plotą vienam gyventojui ir didžiausius jų pasiekiamumo atstumus (toliau – atskirųjų želdynų norma), privalomus rengiant teritorijų planavimo dokumentus, tvirtina aplinkos ministras.

2. Draudžiama keisti žemės sklypo, kuris pagal naudojimo būdą priskirstas atskirųjų želdynų teritorijoms, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą, skaidyti tokį žemės sklypą į mažesnius žemės sklypus, jeigu dėl to sumažėtų viešojo atskirojo želdyno plotas, išskyrus atvejus, kai kartu su sprendimu dėl žemės sklypo, kuris pagal naudojimo būdą priskirstas atskirųjų želdynų teritorijoms, pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) naudojimo būdo pakeitimo ar tokio žemės sklypo suskaidymo į mažesnius žemės sklypus, priimamas sprendimas dėl lygiaverčio sumažėjusiam plotui naujo viešojo atskirojo želdyno sukūrimo ne didesniu kaip 500 metrų atstumu nuo žemės sklypo, kuris pagal naudojimo būdą priskirstas atskirųjų želdynų teritorijoms ir kurio pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą nuspręsta pakeisti ar kurį nuspręsta suskaidyti į mažesnius žemės sklypus.

3. Priklausomųjų želdynų minimalų privalomą santykinį plotą žemės sklype, skirtą išimtinai tik želdiniams augti (toliau – priklausomųjų želdynų norma), jo apskaičiavimo tvarką ir teritorijas, kurioms priklausomųjų želdynų norma nenustatoma, tvirtina aplinkos ministras. Priklausomųjų želdynų norma nustatoma atsižvelgiant į teritoriją, kuriai rengiamas teritorijų planavimo dokumentas, esamą ar numatomą žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), žemės sklype esančių ir projektuojamų pastatų paskirtį. Priklausomųjų želdynų norma gali būti kompensuojama vertikaliuoju pastatų apželdinimu, su žemės sklypu besiribojančių ar ne didesniu kaip 200 metrų atstumu nuo žemės sklypo ribos esančių ar numatytų įveisti atskirųjų

želdynų arba rekreacijai pritaikytų miškų plotais – didžiausius leidžiamus kompensuoti priklausomųjų želdynų normų dydžius ir jų apskaičiavimo tvarką nustato aplinkos ministras. Priklausomųjų želdynų norma privaloma rengiant teritorijų planavimo dokumentus.

4. Savivaldybių vykdomosios institucijos privalo ne rečiau kaip kartą per 5 metus patikrinti, ar savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose priklausomųjų želdynų normos įvykdytos, ir iki kitų po patikrinimo metų pirmojo ketvirčio pabaigos savivaldybės interneto svetainėje paskelbti informaciją apie priklausomųjų želdynų normos įvykdymą savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose, ir, jeigu priklausomųjų želdynų normos savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose neįvykdytos, pateikti informaciją apie numatytą problemos sprendimą ir terminą jam įgyvendinti.

5. Savivaldybių vykdomosios institucijos privalo iki kiekvienų metų pirmojo ketvirčio pabaigos savivaldybės interneto svetainėje paskelbti atnaujintą informaciją apie atskirųjų želdynų normų įvykdymą jos teritorijoje ir, jeigu atskirųjų želdynų normos savivaldybės teritorijos dalyje neįvykdytos, pateikti informaciją apie numatytą problemos sprendimą ir terminą jam įgyvendinti. Savivaldybių vykdomosios institucijos privalo inicijuoti savivaldybės teritorijos ar jos dalies bendrojo plano pakeitimus, formuoti žemės sklypus naujiems atskiriesiems želdynams, įgyvendinti kitus veiksmus, kad atskirųjų želdynų normos būtų įvykdytos, taip pat ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus savivaldybės interneto svetainėje pateikti informaciją apie atliktus veiksmus, siekiant atskirųjų želdynų normų įvykdymo.

IV SKYRIUS

ŽELDYNŲ KŪRIMAS, ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGA, PRIEŽIŪRA IR TVARKYMAS, ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ INVENTORIZAVIMAS IR BŪKLĖS STEBĖSENA

9 straipsnis. Želdynų kūrimas

1. Želdynų kūrimas apima želdynų planavimo, želdynų projektavimo ir želdynų projekto įgyvendinimo procesus, kurių metu, atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytus bendruosius želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo principus, formuojami nauji arba pertvarkomi esami želdynai.

2. Želdynų sistemos ar jos dalių ribos numatomos, saugomi ir saugotini želdiniai gali būti pažymimi, sprendiniai dėl atskirųjų ir priklausomųjų želdynų gali būti nustatomi šiuose teritorijų planavimo dokumentuose: savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose, detaliuosiuose planuose, inžinerinės infrastruktūros vystymo planuose, specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentuose (žemėtvarkos schemose, kaimo plėtros žemėtvarkos projektuose),

saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose.

3. Naujiems viešiesiems atskiriesiems želdynams įrengti ar esamiems viešiesiems atskiriesiems želdynams pertvarkyti privaloma parengti želdyno projektą. Viešųjų atskirųjų želdynų statiniams ir įrenginiams rengiami statinių projektai, kai tokių projektų rengimą numato Statybos įstatymas.

4. Priklausomųjų želdynų įrengimas ar pertvarkymas numatomas statinių ir įrenginių projektuose, kuriuose būtina įvertinti želdinių inventorizavimo duomenis ir nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto išvadą, kai tokią išvadą parengti būtina pagal šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalį, vadovautis priklausomųjų želdynų normomis, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, statybą ir teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

5. Privatiems želdynams įrengti, prižiūrėti ir tvarkyti želdynų projektų rengti neprivaloma. Įrengiant ar pertvarkant privačius želdynus, veisiant želdinius privačioje žemėje, būtina laikytis želdinių sodinimo minimalių atstumų ir priežiūros reikalavimų, nustatomų aplinkos ministro tvirtinamose Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėse.

6. Viešųjų atskirųjų želdynų projektavimo tvarka ir etapai:

1) parengiamojo etapo metu, prieš pradedant projektuoti želdyną, parengiamos projektavimo sąlygos, projektavimo darbų užduotis, topografinė nuotrauka, atliekamas želdinių inventorizavimas (arba tikslinami anksčiau kaip prieš 3 metus atliktų inventorizavimų ir (ar) būklės stebėsenos duomenys), atliekama želdynų ir želdinių būklės ekspertizė, kai tokią ekspertizę privaloma atlikti vadovaujantis šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi; atliekami želdyno esamos būklės (aplinkos, dirvožemio, dendrologiniai, biologinės įvairovės, teikiamų ekosisteminių paslaugų, hidrologiniai, istoriniai ir archeologiniai (projektuojant istorinius želdynus), kiti tyrimai; atliekamos vietos gyventojų apklausos ir (ar) konsultacijos dėl jų poreikių; parengiama, suinteresuotai visuomenei pristatoma ir su suinteresuota visuomene aptariama projekto idėja apie želdyno paskirtį, galimus pagrindinius želdyno projekto sprendinius, preliminarus jų įgyvendinimo biudžetas;

2) projektavimo etapo metu rengiamas želdyno projektas – tekstine ir grafine forma pateikiami parengiamojo etapo išvadų pagrindu suformuoti želdyno ekologiniai, techniniai ir architektūriniai-meniniai sprendiniai, sąnaudų kiekių žiniaraščiai; istoriniams želdynams rengiamas želdyno tvarkybos darbų projektas; želdyno projektas pristatomas suinteresuotai visuomenei; želdyno projekto užsakovo sprendimu gali būti rengiamas ir želdyno darbo projektas;

3) parengtą, suinteresuotai visuomenei pristatytą ir pagal želdyno projekto užsakovo nurodymus patikslintą želdyno projektą priima ir patvirtina želdyno projekto užsakovas.

7. Viešųjų atskirųjų želdynų projektai, apimantys kompleksinį želdyno tvarkymą – reljefo formavimą, želdinių, kelių, takų, želdynų statinių ir įrenginių, vandens telkinių tvarkymą, lauko apšvietimą, vandens tiekimą, kitus želdyno teritorijos tvarkymo elementus, rengiami vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos architektūros įstatymu, Teritorijų planavimo įstatymu, Statybos įstatymu ir Statybos įstatymą įgyvendinančiais statybos techniniais reglamentais, numatančiais statinio projektavimą.

10 straipsnis. Viešųjų želdynų įrengimas

1. Viešieji želdynai įrengiami ar pertvarkomi vadovaujantis želdynų projektais, kai tokius privaloma parengti vadovaujantis šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalimi, ir Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėmis. Želdynų statiniai ir įrenginiai įrengiami pagal statinių projektus, kai tokių projektų rengimą numato Statybos įstatymas.

2. Sodmenų kokybės reikalavimus viešųjų želdynų įrengimui ir želdinių viešosiose erdvėse sodinimui nustato aplinkos ministras.

3. Viešųjų atskirųjų želdynų įrengimas finansuojamas iš šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nurodytų lėšų.

11 straipsnis. Želdynų ir želdinių apsauga

1. Už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai.

2. Želdinių apsaugos reikalavimai vykdant statybos darbus, įskaitant valstybinės reikšmės kelių ir viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių statybos ir remonto darbus, nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklėse.

12 straipsnis. Saugomi ir saugotini želdiniai ir želdynai

1. Saugomais gamtos paveldo objektais želdiniai ir želdynai skelbiami, prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu ir šiuo įstatymu. Saugomais kultūros paveldo objektais želdynai skelbiami, prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir šiuo įstatymu.

2. Medžiai ir krūmai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės, priskiriami saugotiniams želdiniams.

3. Dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus medžius ir krūmus savivaldybių atstovaujamosios institucijos skelbia saugotiniais želdiniais. Kriterijus, pagal kuriuos savivaldybių atstovaujamosios institucijos priima sprendimus dėl konkrečių želdinių paskelbimo saugotiniais, nustato aplinkos ministras. Savivaldybės vykdomoji institucija per 20 darbo dienų nuo savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimo dėl medžių ir krūmų paskelbimo saugotiniais želdiniais priėmimo raštu informuoja

saugotinais paskelbtų želdinių savininkus ir valdytojus. Informacija apie savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimą dėl medžių ir krūmų paskelbimo saugotinais želdiniais, laikantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, per 20 darbo dienų nuo savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimo dėl medžių ir krūmų paskelbimo saugotinais želdiniais priėmimo paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje.

13 straipsnis. Leidimai ir sprendimai kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius

1. Saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (toliau – leidimas) ar vadovaujantis galiojančiu savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimu dėl saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo (toliau – sprendimas) ir sumokėjus savivaldybės vykdomosios institucijos pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius apskaičiuotą želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją.

2. Saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti be leidimo ar sprendimo galima, kai:

1) jie auga elektros tinklų, šilumos perdavimo tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) apsaugos zonose ir šiuos darbus atlieka, prieš darbų pradžią apie juos raštu informavę žemės, kurioje auga saugotini želdiniai, savininką ar valdytoją, elektros tinklus, šilumos tinklus, magistralinius dujotiekus ir naftotiekus (produktotiekus) eksploatuojantys asmenys ar jų įgalioti tretieji asmenys;

2) šiuos darbus reikia atlikti nedelsiant – dėl gamtinio, eismo ar kito įvykio pakitus saugotinių želdinių būklei, kai dėl to jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui. Šiuo atveju darbus atlikę asmenys per 3 darbo dienas privalo raštu informuoti savivaldybės vykdomąją instituciją, nurodydami saugotino želdinio vietą (adresą ar koordinates) ir pateikdami 3 nuotraukas, kuriose būtų užfiksuotas vaizdas prieš atliekant darbus ir iš skirtingų pusių užfiksuotas nukirstas, kitaip pašalintas iš augimo vietos ar intensyviai nugenėtas saugotinas želdinys.

3. Želdinių atkuriamosios vertės kompensacija neskaičiuojama ir apie tai pažymima leidime arba sprendime, kai saugotini želdiniai:

1) nebus kertami – leidimas ar sprendimas išduotas intensyviai želdinių genėjimui;

2) kertami, kitaip pašalinami iš augimo vietos ar intensyviai genimi šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais;

3) yra pažeisti stiebo ir šaknų puvinio arba vabzdžių kenkėjų ar grybinių ligų (išskyrus biologinei įvairovei svarbius želdinius, kurie nekelia pavojaus gyventojams, jų turtui, statiniams ir eismo saugumui);

4) yra pasvirę didesniu kaip 45 laipsnių kampu;

5) kertami vykdant teritorijų planavimo dokumentuose, viešųjų atskirųjų želdynų projektuose numatytus kraštovaizdžio formavimo kirtimus;

6) auga ant piliakalnių, pilkapių;

7) auga kapinėse ir ardo paminklus, antkapius, kitus kapinių statinius ar įrenginius;

8) gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis;

9) auga apsaugos zonose, kai tai nesuderinama su šioms apsaugos zonoms Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytais apribojimais;

10) auga geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonoje;

11) auga teritorijoje, kuri naudojama valstybinės reikšmės keliams eksploatuoti;

12) auga valstybinės ar vietinės reikšmės kelio juostoje ir dėl blogos būklės kelia grėsmę užvirsti ant kelio;

13) nurodyti saugomų teritorijų planavimo, saugomų rūšių ar buveinių apsaugos priemonių įgyvendinimo dokumentuose kaip kertami ar kitaip pašalinami iš augimo vietos;

14) auga žemėje, kurioje teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama veisti mišką;

15) kertami ar kitaip pašalinami iš augimo vietos įgyvendinant krašto apsaugos ar valstybės sienos apsaugos tikslus.

4. Dėl savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo savivaldybės vykdomoji institucija, įvertinusi, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, taip pat šio įstatymo numatytais atvejais įvertinusi želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadą ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, priima sprendimą ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo savivaldybės interneto svetainėje jį paskelbia. Kartu su sprendimu savivaldybės interneto svetainėje paskelbiama želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvada ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvada, kai šias išvadas šio įstatymo numatytais atvejais privaloma gauti ir įvertinti iki sprendimo priėmimo. Sprendime privaloma nurodyti numatomų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinių želdinių vietą, rūšį, skaičių, skersmenį, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį ir numatomą sprendimo įsigaliojimo terminą, kuris gali būti ne ankstesnis kaip po 20 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu iki nurodytos sprendimo įsigaliojimo dienos savivaldybės vykdomoji institucija gavo šio įstatymo

23 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytą rašytinį suinteresuotos visuomenės prašymą atlikti želdynų ir želdinių būklės ekspertizę arba gavo šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje numatytą suinteresuotos visuomenės pranešimą apie jos iniciatyva užsakytą želdynų ir želdinių būklės ekspertizę ir tai patvirtinančius dokumentus, sprendimo įsigaliojimas atidedamas laikotarpiui, reikalingam želdynų ir želdinių būklės ekspertizei atlikti. Gavusi želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, savivaldybės vykdomoji institucija per 5 darbo dienas susipažįsta su želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvada ir palieka sprendimą nepakeistą, pakeičia arba panaikina sprendimą ir jį kartu su želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvada paskelbia savivaldybės interneto svetainėje. Jeigu savivaldybės vykdomoji institucija neatsižvelgė ar atsižvelgė tik iš dalies į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadą ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, savivaldybės vykdomoji institucija sprendime privalo nurodyti tokio sprendimo priežastis ir motyvus. Sprendime numatyti saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbai gali būti pradėti tik suėjus šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatytam terminui.

5. Privačios žemės sklypo savininkas, ketinantis kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia prašymą dėl leidimo išdavimo. Savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi tinkamai užpildytą prašymą, per 20 darbo dienų nuo jo gavimo dienos patikrina, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, ir privačios žemės sklypo savininkui išduoda leidimą, kuriame nurodo želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį, arba, nustačiusi, kad numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas prieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja privačios žemės sklypo savininką. Jeigu privačios žemės sklypo savininkas pateikė netinkamai užpildytą prašymą, savivaldybės vykdomoji institucija per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos informuoja apie tai privačios žemės sklypo savininką ir nustato 5 darbo dienų terminą patikslintam prašymui pateikti. Jeigu per nustatytą terminą pagal tinkamai užpildytą prašymą savivaldybės vykdomoji institucija neišduoda leidimo arba motyvuotai neatsisako jį išduoti, laikoma, kad leidimas išduotas. Leidimas galioja neterminuotai. Savivaldybės vykdomoji institucija, laikydamosi asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, privalo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo leidimo išdavimo dienos savivaldybės interneto svetainėje paskelbti informaciją apie išduotą leidimą, nurodydama numatomų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinių želdinių vietą, rūšį, skaičių, skersmenį. Leidime numatyti

saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbai gali būti pradėti tik suėjus šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatytam terminui.

6. Valstybinės žemės valdytojas, ketinantis kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, savivaldybės vykdomajai institucijai pateikia prašymą dėl leidimo išdavimo. Savivaldybės vykdomoji institucija, įvertinusi, ar numatomas saugotinių želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar intensyvus genėjimas neprieštarauja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, taip pat šio įstatymo numatytais atvejais atsižvelgusi į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadą ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, priima sprendimą išduoti leidimą ir numato leidimo įsigaliojimo terminą, kuris gali būti ne ankstesnis kaip po 20 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos, ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo išduoti leidimą priėmimo dienos savivaldybės interneto svetainėje paskelbia informaciją apie priimtą sprendimą išduoti leidimą, nurodydama numatomų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinių želdinių vietą, rūšį, skaičių, skersmenį, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį bei numatomą leidimo įsigaliojimo dieną. Kartu su sprendimu dėl leidimo išdavimo savivaldybės interneto svetainėje paskelbiama želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvada ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvada, kai šias išvadas šio įstatymo numatytais atvejais privaloma gauti ir įvertinti iki sprendimo dėl leidimo išdavimo priėmimo. Jeigu per nustatytą terminą savivaldybės vykdomoji institucija gavo šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytą rašytinį suinteresuotos visuomenės prašymą atlikti želdynų ir želdinių būklės ekspertizę arba šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje numatytą gavo suinteresuotos visuomenės pranešimą apie jos iniciatyva užsakytą želdynų ir želdinių būklės ekspertizę ir tai patvirtinančius dokumentus, leidimo įsigaliojimas atidedamas laikotarpiui, reikalingam želdynų ir želdinių būklės ekspertizei atlikti. Gavusi želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, savivaldybės vykdomoji institucija per 5 darbo dienas susipažįsta su želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvada ir priima sprendimą nekeisti leidimo, pakeisti leidimą arba panaikinti sprendimą dėl leidimo išdavimo ir jį kartu su želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvada paskelbia savivaldybės interneto svetainėje. Jeigu savivaldybės vykdomoji institucija neatsižvelgė ar atsižvelgė tik iš dalies į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadą ir (ar) želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą, savivaldybės vykdomosios institucijos sprendime dėl leidimo išdavimo privaloma nurodyti tokio sprendimo priežastis ir motyvus. Leidimas galioja neterminuotai. Leidime numatyti saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbai gali būti pradėti tik suėjus šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatytam terminui.

7. Leidimo galiojimas panaikinamas:

- 1) kai įsiteisėja teismo sprendimas;
- 2) kai savivaldybės vykdomoji institucija išduoda naują leidimą;
- 3) privataus žemės sklypo savininko ar valstybinės žemės valdytojo prašymu.

8. Jeigu saugotiną želdinį nukirtus ar kitaip pašalinus iš augimo vietos paaiškėja, kad privačios žemės sklypo savininkui ar valstybinės žemės valdytoji išduotame leidime nurodytas želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydis yra netikslus arba neturėjo būti skaičiuojamas, privačios žemės sklypo savininkas ar valstybinės žemės valdytojas turi teisę kreiptis į savivaldybės vykdomąją instituciją dėl želdinių atkuriamosios vertės dydžio perskaičiavimo ir dalies ar visos sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo, jeigu leidime nurodytas želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydis yra didesnis už perskaičiuotąjį arba želdinių atkuriamosios vertės kompensacija neturėjo būti skaičiuojama. Savivaldybės vykdomoji institucija privalo privačios žemės sklypo savininko ar valstybinės žemės valdytojo prašymą dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos perskaičiavimo išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos permokos grąžinimo per 20 darbo dienų nuo tinkamai užpildyto prašymo gavimo bei grąžinti želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos permoką per 20 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo. Jeigu nukirtus ar kitaip pašalinus iš augimo vietos savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijoje buvusį saugotiną želdinį paaiškėja, kad sprendime nurodytas želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydis yra netikslus arba neturėjo būti skaičiuojamas, savivaldybės vykdomoji institucija jį perskaičiuoja ir atitinkamai sumažina ar padidina savo artimiausios želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydį.

9. Saugotinų želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarką nustato savivaldybių atstovaujamosios institucijos.

10. Kai savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose arba ne savivaldybės valdomoje valstybinėje žemėje ketinama kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos 10 ar daugiau saugotinų želdinių, viešuosiuose atskiruosiuose želdynuose augančius saugotinus želdinius, savivaldybės vykdomoji institucija privalo gauti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadą dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija išvadą privalo pateikti savivaldybės vykdomajai institucijai per 20 darbo dienų.

14 straipsnis. Želdynų ir želdinių priežiūra ir tvarkymas

1. Želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbai vykdomi vadovaujantis šiuo įstatymu, želdynų projektais, kai tokius projektus privaloma parengti, vadovaujantis šio įstatymo

9 straipsnio 3 dalimi, aplinkos ministro tvirtinamomis Medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose, priežiūros taisyklėmis. Želdynų statiniai ir įrenginiai prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis statinių projektais ir (ar) tokių objektų priežiūrą ir tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Viešieji atskirieji želdynai tvarkomi ir prižiūrimi pagal želdynų projektus, išskyrus šiuos želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus: kasmetinį medžių ir krūmų genėjimą, nudžiūvusius, pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui keliančius, invazinių medžių ir krūmų kirtimą, medžių ir krūmų atžalų pašalinimą, tręšimą, želdynų statinių ir įrenginių tvarkymą ir kitus želdynų ir želdinių priežiūros darbus, skirtus gerai fizinei ir estetinei želdyno būklei palaikyti.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo metu turi būti išsaugoti augantys sveiki, gyvybingi, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingi, perspektyvūs augalai – dar nepasiekę gamtinės brandos ar ją pasiekę, tačiau nekeliantys nei fizinio, nei ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojaus aplinkai. Draudžiama kirsti, kitaip iš augimo vietos pašalinti ar intensyviai genėti saugotinus medžius nuo kovo 15 dienos iki rugpjūčio 1 dienos, išskyrus atvejus, kai jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams, eismo ar skrydžių saugumui, taip pat kai tai būtina remontuojant, rekonstruojant ar tiesiant naują valstybinės reikšmės kelią, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus.

4. Želdynai ir želdiniai nuo ligų ir kenkėjų saugomi vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamomis Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklėmis.

5. Valstybinės reikšmės parkų, kitų viešųjų želdynų, viešųjų ir konfesinių kapinių, gatvių želdinių priežiūrą ir tvarkymą, kitoje negu privačioje žemėje augančių saugotinių želdinių genėjimą gali atlikti tik šio įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje numatytą kvalifikaciją turintys želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo specialistai.

6. Želdinius, kurie auga viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, tvarko ir naujus želdinius šiose zonose veisia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Želdinius, kurie auga privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, saugo ir tvarko privažiuojamųjų geležinkelio kelių savininkas ar valdytojas.

7. Valstybinės reikšmės automobilių kelių želdiniai prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis šiuo įstatymu, Kelių įstatymu ir Vyriausybės patvirtintu Kelių priežiūros tvarkos aprašu.

15 straipsnis. Želdynų ir želdinių inventorizavimas ir apskaita

1. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos tikslas – surinkti, apibendrinti ir šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka viešinti duomenis apie želdynų ir želdinių rūšinę sudėtį, plotus, želdinių parametrus, būklę, sudaryti sąlygas šiuos duomenis naudoti planuojant ir

projektuojant želdynus, planuojant želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, vertinant želdynų plotų atitiktį teisės aktuose nustatytoms želdynų normoms ir nustatant želdynų ir želdinių būklės pokytį.

2. Želdynų ir želdinių inventorizavimo darbus organizuoja ir informaciją apie inventorizavimo darbus savivaldybių interneto svetainėse skelbia savivaldybių vykdomosios institucijos.

3. Želdynai ir želdiniai inventorizuojami visoje savivaldybės teritorijoje, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą. Želdynai ir želdiniai inventorizuojami surenkant pagrindinius duomenis (želdinio rūšį, želdyno rūšinę sudėtį, plotą) apie neurbanizuotoje teritorijoje esančius želdynus ir želdinius, žaliųjų jungčių želdinius, privačioje žemėje esančius želdynus ir želdinius ir išsamius duomenis (be pagrindinių duomenų, surenkami duomenys apie želdinių kiekį, amžių, aukštį, skersmenį, būklę, tvarkymo priemones) apie viešųjų atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, viešųjų ir konfesinių kapinių, kelių, gatvių želdinius, kitus miestų, miestelių ir kaimo gyvenamųjų vietovių viešuosius želdynus ir želdinius. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės tvirtina aplinkos ministras.

4. Želdynų ir želdinių inventorizavimą gali atlikti asmenys, baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą ar turintys tarptautinės arboristikos asociacijos sertifikavimo centro išduotą medžių techninio eksperto ar medžių rizikos vertinimo specialisto sertifikatą, ir turintys ne mažesnę kaip vienų metų patirtį želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje. Jeigu inventorizavimas atliekamas nenuotoliniu metodu ir yra būtinybė patekti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, želdynus ir želdinius inventorizuojantys specialistai, pateikę asmens dokumentą ir savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą patvirtinimą raštu apie savivaldybės vykdomosios institucijos pavedimu atliekamus inventorizavimo darbus, turi teisę darbo dienomis šviesiu paros metu įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, atlikti inventorizavimo darbus. Žemės sklypų savininkai ir valdytojai apie želdynų ir želdinių inventorizavimą informuojami šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

5. Želdynų ir želdinių inventorizavimas atliekamas reguliariai, siekiant, kad savivaldybių vykdomųjų institucijų tvarkomi duomenys apie neurbanizuotoje teritorijoje esančius želdynus ir želdinius, žaliųjų jungčių želdinius, privačioje žemėje esančius želdynus ir želdinius būtų ne senesni kaip 10 metų, o duomenys apie viešųjų atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, viešųjų ir konfesinių kapinių, kelių, gatvių želdinius, kitus miestų, miestelių ir kaimo gyvenamųjų vietovių viešuosius želdynus ir želdinius būtų ne senesni kaip 5 metų.

16 straipsnis. Želdynų ir želdinių būklės stebėseną

Savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių būklės stebėseną vykdo savivaldybės pagal savivaldybės želdynų ir želdinių būklės stebėsenos planą, parengtą pagal aplinkos ministro tvirtinamą Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos programą.

V SKYRIUS

ISTORINIAI ŽELDYNAI IR VALSTYBINĖS REIKŠMĖS PARKAI

17 straipsnis. Bendrieji istorinių želdynų priežiūros ir tvarkymo reikalavimai

1. Istoriniai želdynai prižiūrimi ir tvarkomi išlaikant vientisas architektūrinės kompozicijas, istorinius, etnografinius bruožus, atkuriant autentišką augaliją ir kitus elementus, konservuojant, restauruojant želdynų statinius ir įrenginius. Želdiniai istoriniuose želdynuose atnaujinami nekeičiant želdynų meninės išraiškos, pirminio projekto idėjos, atvirų erdvių ir medynų proporcijų, jų kontūrų plastikos.

2. Istoriniai želdynai – kultūros paveldo objektai – projektuojami, prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis šiuo įstatymu ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu. Specialieji reikalavimai istorinių želdynų – kultūros paveldo objektų – priežiūrai ir tvarkymui nustatomi kultūros ministro patvirtintame paveldo tvarkybos reglamente, skirtame istorinių želdynų tvarkybai.

18 straipsnis. Valstybinės reikšmės parkai

1. Valstybinės reikšmės parkams priskiriami į Vyriausybės patvirtintą Valstybinės reikšmės parkų sąrašą įrašyti, ypatingą istorinę, architektūrinę, kultūrinę, mokslinę, estetinę, ekologinę ir dendrologinę vertę turintys savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esantys parkai. Pasiūlymai steigti valstybinės reikšmės parkus turi būti pagrįsti moksliniais tyrimais ir (ar) kompleksine želdynų ir želdinių būklės ekspertize. Pasiūlymus Vyriausybei parkus priskirti valstybinės reikšmės parkams teikia Aplinkos ministerija, taip pat savivaldybės ir kiti želdynų savininkai ir valdytojai. Valstybinės reikšmės parkas laikoma įsteigtas, kai Vyriausybė įtraukia parką į Valstybinės reikšmės parkų sąrašą.

2. Parkų priskyrimo valstybinės reikšmės parkams kriterijai, šių parkų apsauga, tvarkymas, lankymas ir kontrolė reglamentuojami Valstybinės reikšmės parkų nuostatuose.

VI SKYRIUS

SU ŽELDYN AIS IR ŽELDINIAIS SUSIJĘS VIEŠASIS INTERESAS IR VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

19 straipsnis. Su želdynais ir želdiniais susijusio viešojo intereso įgyvendinimas

Vykdam tinkamą želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, įgyvendinant skaidrų želdynų kūrimo ir pertvarkymo procesą užtikrinamas viešasis interesas, kuris įgyvendinamas:

- 1) išsiaiškinant ir įvertinant visuomenės poreikius prieš pradedant planuoti, projektuoti ir įgyvendinti viešųjų želdynų projektus;
- 2) Teritorijų planavimo įstatymo ir Vyriausybės patvirtintų Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų nustatyta tvarka vykdant teritorijų planavimo dokumentų, kuriais planuojami želdynai, viešinimo procedūras ir šio įstatymo 20 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka informuojant visuomenę apie numatomą viešųjų želdynų projektų rengimą ir įgyvendinimą;
- 3) šio įstatymo nustatyta tvarka informuojant visuomenę apie priimtus sprendimus ir išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadas, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadas ir numatomus atlikti viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus;
- 4) skelbiant želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos duomenis ir juos patikslinant šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka;
- 5) šio įstatymo nustatyta tvarka viešai skelbiant savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių būklės stebėsenos duomenis, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadas, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadas.

20 straipsnis. Su želdynais ir želdiniais susijęs visuomenės informavimas

1. Viešųjų želdynų projektavimas yra viešas. Viešųjų atskirųjų želdynų projektavimo viešumą užtikrina želdyno projekto užsakovas. Viešųjų priklausomųjų želdynų projektavimo viešinimas įgyvendinamas rengiant teritorijų planavimo dokumentus arba statinių statybos projektus Teritorijų planavimo įstatymo ir Statybos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Informacija apie numatomą viešojo atskirojo želdyno projektavimą likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki šio projekto parengiamojo etapo pradžios dienos paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje, taip pat seniūnijos, kurioje numatytas projektuoti viešasis atskirasis želdynas, skelbimų lentoje, informaciniuose stenduose numatomo projektuoti viešojo atskirojo želdyno teritorijoje arba greta jos vizualinės apžvalgos zonoje, nurodant, kokie parengiamojo etapo darbai ir koku laiku numatomi, iki kada ir kur galima susipažinti su planuojamais darbais, siūsti pasiūlymus ir pastabas dėl planuojamų darbų, taip pat informacija apie numatomus želdyno projekto parengimo, pristatymo suinteresuotai visuomenei, projekto patvirtinimo ir įgyvendinimo terminus. Pastabos ir pasiūlymai dėl numatomų viešojo atskirojo

želdyno projektavimo darbų teikiami viso projektavimo proceso metu iki viešo svarstymo su suinteresuota visuomene pabaigos, o viešo svarstymo metu pasiūlymai teikiami ir žodžiu.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo, saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo bei viešųjų želdynų įrengimo ar pertvarkymo darbai gali būti pradėti ne anksčiau kaip po 10 darbo dienų nuo informacijos apie numatomus darbus paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje (kai numatytiems vykdyti darbams nereikia šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje numatyto leidimo ar sprendimo) arba nuo įsigaliojusio leidimo ar sprendimo paskelbimo savivaldybės interneto svetainėje. Nurodytas terminas netaikomas, kai viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo, viešųjų saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbus atlikti reikia nedelsiant, kai dėl gamtos sąlygų, eismo ar kito įvykio želdinio būklė pakito ir želdinys kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui.

4. Savivaldybių vykdomosios institucijos privalo savivaldybės interneto svetainėje paskelbti informaciją apie numatomo keisti žemės sklypo, kuriame yra atskirasis želdynas ar viešasis priklausomasis želdynas, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar žemės sklypo naudojimo būdą; želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvadas; sodmenų, reikalingų želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbams atlikti, einamąjį (iki 3 metų laikotarpiui) ir perspektyvinį (iki 10 metų laikotarpiui) poreikį; numatomą želdynų ir želdinių inventorizavimo konkrečiose teritorijose laiką; informaciją apie atliktą želdynų ir želdinių inventorizaciją ir apibendrintus jos rezultatus. Inventorizavimo duomenys vieną kartą per kalendorinius metus turi būti patikslinti atsižvelgiant į per kalendorinius metus išduotus leidimus saugotiniams želdiniams kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos, pagal kuriuos iškirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotini želdiniai, taip pat įtraukiant per paskutinius kalendorinius metus įrengtus viešuosius želdynus ir pasodintus viešuosius želdinius, nurodant duomenų patikslinimo datą.

5. Savivaldybių vykdomosios institucijos savivaldybės interneto svetainėje kiekvienais metais ne vėliau kaip iki vasario 1 dienos paskelbia informaciją apie želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą per praėjusius kalendorinius metus.

6. Savivaldybių vykdomosios institucijos želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą savivaldybės interneto svetainėje skelbia šio įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

VIEŠUOSIUS ŽELDYNUS PROJEKTUOJANČIŲ, VIEŠUOSIUS ŽELDYNUS IR ŽELDINIUS PRIŽIŪRINČIŲ IR TVARKANČIŲ ASMENŲ KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI IR MOKYMAS

21 straipsnis. Viešuosius želdynus projektuojančių, viešuosius želdynus ir želdinius prižiūrinčių ir tvarkančių asmenų kvalifikacijos reikalavimai ir mokymas

1. Viešuosius želdynus projektuojančių, viešuosius želdynus ir želdinius prižiūrinčių ir tvarkančių asmenų kvalifikacijos reikalavimai apima išsilavinimo, profesinės veiklos patirties želdynų planavimo, projektavimo, tvarkymo ir priežiūros srityse, kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus.

2. Viešųjų želdynų projektus turi teisę rengti asmenys, baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, architektūros, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginių ar aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba turintys jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip pat asmenys, iki 2009 metų įgiję aukštesnįjį nurodytų krypčių išsilavinimą ar iki 1995 metų įgiję specialųjį vidurinį nurodytų krypčių išsilavinimą ir turintys ne mažesnę kaip vienu metų patirtį želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbų vadovai privalo būti baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, architektūros, miškininkystės, agronomijos, aplinkos inžinerijos, statybos inžinerijos ar transporto inžinerijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginių ar aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba privalo turėti jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ar būti iki 2009 metų įgiję aukštesnįjį nurodytų krypčių išsilavinimą, ar iki 1995 metų įgiję specialųjį vidurinį nurodytų krypčių išsilavinimą arba turėti tarptautinės arboristikos asociacijos sertifikavimo centro išduotą medžių techninio eksperto ar medžių rizikos vertinimo specialisto sertifikatą ir turėti ne mažesnę kaip 5 metų patirtį želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje.

4. Viešųjų želdynų projektus rengiantys asmenys, viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbų vadovai privalo tobulinti kvalifikaciją ne rečiau kaip kas 5 metus išklausdami švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo vykdomus mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal aplinkos ministro nustatytus reikalavimus.

5. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo specialistai, atliekantys viešųjų želdynų įrengimo, pertvarkymo, viešųjų želdinių veisimo, genėjimo, apsaugos nuo ligų ir kenkėjų darbus, privalo būti įgiję dekoratyvinio apželdinimo darbuotojo, žemės ūkio darbuotojo, miško darbininko, miško darbuotojo, arboristo formaliojo profesinio mokymo kvalifikaciją ir turėti tai patvirtinantį dokumentą ar turėti tarptautinės arboristikos asociacijos sertifikavimo centro išduotą medžių specialisto ar medžių techninio eksperto sertifikatą arba būti išklausę švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo organizuojamus neformaliojo mokymo kursus želdynų apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityje ir turėti tai patvirtinantį dokumentą. Švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kiti švietimo teikėjai

rengia Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo veiklą vykdančių asmenų mokymo programą pagal aplinkos ministro nustatytus reikalavimus.

6. Valstybės ir savivaldybės institucijos privalo užtikrinti, kad viešųjų želdynų projektus rengtų, viešųjų želdynų pertvarkymo, viešųjų želdinių veisimo, genėjimo, apsaugos nuo ligų ir kenkėjų darbus atliktų ir jiems vadovautų tik šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus atitinkantys asmenys.

7. Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, ar Šveicarijos Konfederacijoje, ar valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padaliniai gali teikti viešųjų želdynų projektavimo ir (ar) viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo paslaugas, jeigu viešųjų želdynų projektavimo, viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir (ar) tvarkymo, viešųjų želdynų įrengimo, viešųjų želdynų pertvarkymo ar viešųjų želdinių veisimo paslaugas teiks jų darbuotojas (fizinis asmuo), atitinkantis šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, taikomus viešuosius želdynus projektuojantiems asmenims, ir (ar) šio straipsnio 3 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus, taikomus viešuosius želdynus ir želdinius prižiūrintiems ir tvarkantiems asmenims.

22 straipsnis. Želdynų projektų rengimo vadovai

1. Viešųjų želdynų projektų rengimui turi teisę vadovauti asmenys, turintys šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatytą išsilavinimą (kvalifikaciją), šio straipsnio 2 dalyje numatytą darbo patirtį ir želdynų projektų rengimo vadovo atestatą. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras. Želdynų projektų rengimo vadovų atestatus išduoda Aplinkos ministerijos įgaliota institucija.

2. Fizinis asmuo, norintis gauti želdynų projektų rengimo vadovo atestatą, turi atitikti šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus, turėti ne mažesnę kaip 5 metų darbo patirtį kraštovaizdžio ir (ar) želdynų planavimo ir projektavimo srityje ir Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai pateikti aplinkos ministro nustatytos formos prašymą, kvalifikaciją ir patirtį patvirtinančius dokumentus.

3. Šiame straipsnyje želdynų projektų rengimo vadovams nustatyti reikalavimai netaikomi kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečiams ir kitiems fiziniams asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo teisėmis, jeigu jie turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, kompetentingos institucijos išduotą atestatą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jie kilmės valstybėje turi teisę verstis želdynų projektų rengimą atitinkančia veikla.

4. Ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamai pateiktų dokumentų želdynų projektų rengimo vadovo atestatui gauti gavimo dienos Aplinkos ministerijos įgaliota institucija priima sprendimą ir išduoda želdynų projektų rengimo vadovo atestatą arba motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą informuoja prašymą pateikusių asmenį. Jeigu pareiškėjas pateikia netinkamai įformintą prašymą arba ne visus dokumentus, kurių reikia atestatui išduoti, per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos pareiškėjas turi patikslinti prašymą ar pateikti trūkstamus dokumentus. Jeigu per nustatytą terminą Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nepriima sprendimo dėl želdynų projektų rengimo vadovo atestato išdavimo arba motyvuotai neatsisako išduoti želdynų projektų rengimo vadovo atestato, laikoma, kad želdynų projektų rengimo vadovo atestatas išduotas. Želdynų projektų rengimo vadovo atestatas galioja neterminuotai.

5. Želdynų projektų rengimo vadovai privalo savo lėšomis reguliariai tobulinti kvalifikaciją, ne rečiau kaip kas 5 metus išklausti švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo vykdomus mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal aplinkos ministro nustatytus reikalavimus, ir pateikti kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai šios institucijos nustatyta tvarka.

6. Jeigu Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nustato, kad želdynų projektų rengimo vadovas pažeidė viešųjų atskirųjų želdynų projektų rengimo tvarkos, nurodytos šio įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje, ir (ar) kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 5 dalyje, Aplinkos ministerijos įgaliota institucija raštu įspėja želdynų projektų rengimo vadovą apie galimą želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimo sustabdymą ir nustato ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą šiems pažeidimams pašalinti.

7. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas sustabdomas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui ir nustatomas ne ilgesnis kaip 6 mėnesių terminas pažeidimams, dėl kurių sustabdomas atestato galiojimas, pašalinti šiais atvejais:

1) želdynų projektų rengimo vadovui per šio straipsnio 6 dalyje nustatytą terminą nepašalinus viešųjų atskirųjų želdynų projektų rengimo tvarkos pažeidimų;

2) kai asmuo netobulino kvalifikacijos pagal šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus ir per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą jai nepateikė kvalifikacijos tobulinimą įrodančių dokumentų.

8. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas nestabdomas, jeigu vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu želdynų projektų rengimo vadovo padarytas pažeidimas pripažįstamas mažareikšmiu.

9. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai želdynų projektų rengimo vadovas per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą

terminą pašalina šio straipsnio 6 dalyje nustatytus pažeidimus, dėl kurių buvo sustabdytas želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas.

10. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas panaikinamas, jeigu yra nors viena iš šių sąlygų:

1) želdynų projektų rengimo vadovas pateikia rašytinį prašymą panaikinti jam išduotą želdynų projektų rengimo vadovo atestatą;

2) želdynų projektų rengimo vadovo atestatui gauti buvo pateikti melagingi duomenys;

3) želdynų projektų rengimo vadovas, vykdydamas veiklą, šurkščiai pažeidė šio įstatymo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą ir želdinių veisimą, reikalavimus. Šiurkščiu pažeidimu laikomas įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą ir želdinių veisimą, reikalavimų pažeidimas, dėl kurio atsirado žala aplinkai sunaikinus ar sužalojus želdinius, skaičiuojama pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai, sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, skaičiavimo metodiką, ir (ar) atsirado žala tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kai pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai ir kitų nuostolių pripažinimo mažareikšme žala tvarkos aprašą padaryta mažareikšmė žala;

4) kai, sustabdžius želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą neturėdamas tam teisės;

5) kai želdynų projektų rengimo vadovo atestato turėtojas šio straipsnio 7 dalyje nurodytais pagrindais, sustabdžius jo atestato galiojimą, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų;

6) želdynų projektų rengimo vadovui mirus.

11. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša želdynų projektų rengimo vadovo atestato turėtojui apie želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą. Kai želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas panaikinamas, dėl naujo atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vienų metų nuo sprendimo panaikinti atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 10 dalies 3 punkte nurodytą atvejį – vienų metų terminas tokiu atveju skaičiuojamas nuo kompetentingos institucijos ar teismo sprendimo, kuriuo nustatyta ši aplinkybė, įsigaliojimo dienos, neatsižvelgiant į tai, ar želdynų projektų rengimo vadovo atestatas buvo panaikintas šio straipsnio 10 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, ar ne.

12. Valstybės ir savivaldybės institucijos privalo užtikrinti, kad viešųjų želdynų projektų rengimui vadovautų tik šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus atitinkantys asmenys.

VIII SKYRIUS

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ BŪKLĖS EKSPERTIZĖ IR ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS, PRIEŽIŪROS IR TVARKYMO KOMISIJA

23 straipsnis. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė

1. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės skirstomos į kompleksinę, kai vertinamas visas želdynas, ir specialiąją, kai vertinama pavienių želdinių arba želdyno dalies ekologinė, estetinė, fizinė būklė ir (ar) siekiant nustatyti, kaip želdiniai atitinka jų paskirtį.

2. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė privaloma, kai:

1) numatoma pertvarkyti didesnius kaip 1 hektaro ploto viešuosius želdynus urbanizuotose teritorijose;

2) numatoma kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos gatvių želdinius ilgesniame kaip 100 m gatvės ruože, kai numatomame pertvarkyti gatvės ruože auga 10 ir daugiau saugotinių želdinių;

3) suinteresuotos visuomenės reikalavimu, kai pateikiamas rašytinis prašymas dėl numatomų tvarkyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo, kurį pasirašė ne mažiau kaip 100 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius miesto ar miestelio teritorijoje, arba kurį pasirašė ne mažiau kaip 40 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius kurorto ar kaimo teritorijoje.

3. Suinteresuota visuomenė turi teisę savo iniciatyva užsakyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, kai ją atlikti neprivaloma, ir perduoti ekspertizės išvadą savivaldybės vykdomajai institucijai. Apie užsakytą ir numatomą atlikti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizę suinteresuotos visuomenės atstovai privalo informuoti savivaldybės vykdomąją instituciją raštu, pateikdami pranešimą, laikydamiesi šio įstatymo 13 straipsnio 4 ir 6 dalyse numatyto termino arba iki viešojo atskirojo želdyno projektavimo parengiamojo etapo pabaigos.

4. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė atliekama parengiamuoju viešųjų želdynų projektų rengimo etapu. Planuojant viešųjų želdynų pertvarkymą, želdinių kirtimą ar kitokį pašalinimą iš augimo vietos ir (ar) tvarkymą šio straipsnio 2 ir 3 dalyse išvardytais atvejais savivaldybės vykdomoji institucija privalo atsižvelgti į želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą arba nurodyti priežastis ir motyvus, jeigu nuspręsta atsižvelgti tik iš dalies arba nuspręsta neatsižvelgti į želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą.

5. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė turi būti atlikta ir jos išvada savivaldybės vykdomajai institucijai pateikta per 20 darbo dienų nuo šio straipsnio 2 dalies 3 punkte numatyto rašytinio prašymo ar šio straipsnio 3 dalyje numatyto pranešimo gavimo dienos. Savivaldybės vykdomoji institucija per 3 darbo dienas nuo želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvados gavimo dienos paskelbia ją viešai savivaldybės interneto svetainėje.

6. Šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais to paties želdyno ar želdinių būklės ekspertizė gali būti atliekama ne daugiau kaip du kartus. Tokiu atveju želdyno ar želdinių būklės ekspertizę privalo atlikti skirtingi nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai. Šio straipsnio 3 dalyje numatytu atveju želdynų ir želdinių ekspertizių skaičius neribojamas. Kiekvienai želdynų ir želdinių būklės ekspertizei, dėl kurios kreiptasi į savivaldybės vykdomąją instituciją laikantis šio įstatymo 13 straipsnio 4 ir 6 dalyse numatyto termino, per kurį suinteresuota visuomenė turi teisę savivaldybės vykdomajai institucijai pateikti rašytinį prašymą atlikti želdynų ir želdinių būklės ekspertizę ar pranešimą apie jos iniciatyva užsakytą želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, arba dėl kurios atlikimo suinteresuota visuomenė kreipėsi į savivaldybės vykdomąją instituciją iki viešojo atskirojo želdyno projektavimo parengiamojo etapo pabaigos, atlikti ir jos išvada paskelbti taikomi šio straipsnio 5 dalyje numatyti terminai.

7. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo išlaidas šio straipsnio 2 dalyje nurodytais privalomais želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo atvejais apmoka želdyno ar želdinių savininkas ar valdytojas, kitais atvejais – želdynų ir želdinių būklės ekspertizės iniciatorius.

24 straipsnis. Nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai

1. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizę atlieka nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai, turintys kvalifikaciją patvirtinantį atestatą. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras. Nepriklausomų želdynų ir želdinių ekspertų kvalifikacijos atestatus išduoda Aplinkos ministerijos įgaliota institucija.

2. Fizinis asmuo, norintis gauti nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą, privalo:

1) būti baigęs kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, architektūros, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgijęs aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba turėti jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, ar iki 2009 metų įgijęs aukštesnįjį nurodytų krypčių išsilavinimą ar iki 1995 metų įgijęs specialųjį vidurinį nurodytų krypčių išsilavinimą, arba turėti tarptautinės arboristikos asociacijos sertifikavimo centro išduotą medžių techninio eksperto ar medžių rizikos vertinimo specialisto sertifikatą;

2) turėti ne mažesnę kaip 5 metų praktinio darbo patirtį želdynų ir želdinių projektavimo ir (ar) priežiūros ir tvarkymo srityje arba turėti ne mažesnę kaip 5 metų mokslinio darbo patirtį šioje srityje;

3) pateikti Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai aplinkos ministro nustatytos formos prašymą, kvalifikaciją ir patirtį patvirtinančius dokumentus.

3. Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šveicarijos Konfederacijoje arba valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padaliniai gali teikti želdynų ir želdinių būklės ekspertizės paslaugas, jeigu želdynų ir želdinių būklės ekspertizės paslaugas teiks jų darbuotojas (fizinis asmuo), turintis nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą arba kitą šio straipsnio 4 dalyje nurodytą dokumentą.

4. Šiame straipsnyje nepriklausomiems želdynų ir želdinių ekspertams nustatyti reikalavimai netaikomi kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečiams ir kitiems fiziniams asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo teisėmis, jeigu jie turi kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, kompetentingos institucijos išduotą atestatą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jie kilmės valstybėje turi teisę verstis želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimą atitinkančia veikla.

5. Ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamai pateiktų dokumentų nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatui gauti gavimo dienos Aplinkos ministerijos įgaliota institucija priima sprendimą ir išduoda nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą arba motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą informuoja prašymą pateikusį asmenį. Jeigu pareiškėjas pateikia netinkamai įformintą prašymą arba ne visus dokumentus, kurių reikia atestatui išduoti, per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos pareiškėjas turi patikslinti prašymą ar pateikti trūkstamus dokumentus. Jeigu per nustatytą terminą Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nepriima sprendimo dėl nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato išdavimo arba motyvuotai neatsisako išduoti nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato, laikoma, kad nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatas išduotas. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatas galioja neterminuotai.

6. Nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai privalo savo lėšomis reguliariai tobulinti kvalifikaciją, ne rečiau kaip kas 5 metus išklausti švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo vykdomus mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus, ir pateikti kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai jos nustatyta tvarka.

7. Jeigu Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nustato, kad nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas pažeidė želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašo, nurodyto šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 3 punkte, ir (ar) kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 6 dalyje, Aplinkos ministerijos įgaliota institucija raštu

įspėja nepriklausomą želdynų ir želdinių ekspertą apie galimą nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymą ir nustato ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą šiems pažeidimams pašalinti.

8. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas sustabdomas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui ir nustatomas ne ilgesnis kaip 6 mėnesių terminas pažeidimams, dėl kurių sustabdomas kvalifikacijos atestato galiojimas, pašalinti šiais atvejais:

1) kai nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas per šio straipsnio 7 dalyje nustatytą terminą nepašalina želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašo pažeidimų;

2) kai nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas netobulino kvalifikacijos pagal šio straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus ir per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą jai nepateikė kvalifikacijos tobulinimą įrodančių dokumentų.

9. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas nesustabdomas, jeigu vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto padarytas pažeidimas pripažįstamas mažareikšmiu.

10. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą pašalina šio straipsnio 7 dalyje nustatytus pažeidimus, dėl kurių buvo sustabdytas nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas, ir pateikia tai patvirtinančius dokumentus. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymą panaikina per 5 darbo dienas nuo dokumentų, įrodančių, kad pažeidimai pašalinti, pateikimo dienos.

11. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, jeigu yra nors viena iš šių sąlygų:

1) nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas pateikia rašytinį prašymą panaikinti jam išduotą nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą;

2) nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatui gauti buvo pateikti suklastoti dokumentai;

3) nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas, vykdydamas eksperto veiklą, šurkščiai pažeidė šio įstatymo, Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, reikalavimus. Šurkščiu pažeidimu laikomas įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, reikalavimų pažeidimas, dėl kurio atsirado žala aplinkai sunaikinus ar sužalojus želdinius, skaičiuojama pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai, sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus

ir objektus, skaičiavimo metodiką, ir (ar) atsirado žala tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kai pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai ir kitų nuostolių pripažinimo mažareikšme žala tvarkos aprašą padaryta mažareikšmė žala;

4) kai, sustabdžius nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą neturėdamas tam teisės;

5) kai nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas šio straipsnio 8 dalyje nurodytais pagrindais, sustabdžius jo kvalifikacijos atestato galiojimą, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų;

6) nepriklausomam želdynų ir želdinių ekspertui mirus.

12. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša nepriklausomam želdynų ir želdinių ekspertui apie nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą. Kai nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, dėl naujo kvalifikacijos atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo panaikinti kvalifikacijos atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 11 dalies 3 punkte nurodytą atvejį – vieno metų terminas tokiu atveju skaičiuojamas nuo kompetentingos institucijos ar teismo sprendimo, kuriuo nustatyta, kad nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas, vykdydamas eksperto veiklą, šiurkščiai pažeidė šio įstatymo, Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, reikalavimus, įsigaliojimo dienos, neatsižvelgiant į tai, ar nepriklausomas želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatas buvo panaikintas šio straipsnio 11 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, ar ne.

25 straipsnis. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija

1. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija – savivaldybės atstovaujamosios institucijos sudarytas kolegialus organas, kuris šio įstatymo 13 straipsnio 10 dalyje numatytais atvejais ir tvarka savivaldybės vykdomajai institucijai teikia išvadas dėl būtinybės kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisija savo veikloje vadovaujasi šiuo įstatymu ir komisijos nuostatais, kuriuos tvirtina savivaldybės atstovaujamoji institucija.

2. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos nariais gali būti savivaldybės tarybos nariai, valstybės tarnautojai, gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovai – seniūnaičiai, išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti atstovai, bendruomeninių organizacijų ir asociacijų ar kitų viešųjų juridinių asmenų (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos

apsaugą, atstovai, savivaldybės gyventojai. Į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos sudėtį privaloma įtraukti bendruomeninių organizacijų ir asociacijų ar kitų viešųjų juridinių asmenų (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos apsaugą, raštu pareiškusių iniciatyvą dalyvauti komisijos veikloje, atstovus. Bendruomeninių organizacijų ir asociacijų ar kitų viešųjų juridinių asmenų (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos apsaugą, atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip pusę komisijos narių skaičiaus, išskyrus atvejus, kai šie asmenys raštu neišreiškė iniciatyvos dalyvauti komisijos veikloje. Į želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos posėdžius privalo būti kviečiamas Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos atstovas nuomonei pateikti, kai komisija rengia išvadą dėl ketinimo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose arba ne savivaldybės valdomoje valstybinėje žemėje kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos 20 ar daugiau saugotinių želdinių arba kai viešuosiuose atskiruosiuose želdynuose ketinama kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos 10 ar daugiau saugotinių želdinių.

3. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos nariams už darbo laiką atliekant komisijos nario pareigas mokamas atlygis, numatytas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme.

4. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos posėdžiai yra vieši. Asmenų dalyvavimo želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos posėdžiuose tvarką nustato savivaldybės atstovaujamoji institucija.

5. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos išvados, pateiktos savivaldybės vykdomajai institucijai, viešai skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje šio įstatymo 13 straipsnio 4 ir 6 dalyse nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS

ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

26 straipsnis. Asmenų teisės ir pareigos želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo bei želdinių veisimo srityse

1. Asmenys turi teisę:

1) lankytis viešuosiuose želdynuose laikydamiesi šio įstatymo, savivaldybių institucijų ar kitų viešųjų želdynų savininkų ar valdytojų patvirtintų lankymo taisyklių reikalavimų;

2) teikti savivaldybės vykdomajai institucijai, kitiems dokumentų, kuriuose numatomas želdynų ir želdinių kūrimas, pertvarkymas arba tvarkymas, rengėjams ir želdynų projektų užsakovams pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumentuose, želdynų projektuose, statinių ir

įrenginių projektuose siūlomų sprendinių viešųjų želdynų kūrimo, želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo klausimais;

3) savivaldybių institucijų ar kitų viešųjų želdynų savininkų ir (ar) valdytojų nustatytomis sąlygomis ir tvarka padėti saugoti, prižiūrėti ir tvarkyti viešuosius želdynus ir želdinius;

4) gauti informaciją apie želdynų ir želdinių inventorizavimą, apskaitą, planuojamus ir vykdomus želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, pertvarkomus želdynus;

5) teikti pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms dėl naujų viešųjų želdynų kūrimo, esamų viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo;

6) savivaldybės atstovaujamosios institucijos nustatyta tvarka dalyvauti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos posėdžiuose;

7) teisės aktų nustatyta tvarka apskusti valstybės ir savivaldybių institucijų, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos, pareigūnų, fizinių ir juridinių asmenų veiksmus, kai jie pažeidžia teisės aktuose nustatytus želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdinių veisimo reikalavimus.

2. Bendruomeninės organizacijos, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijos, sodininkų bendrijos, nevyriausybinių organizacijos ar kiti juridiniai asmenys turi teisę neatlygintinai vykdyti viešųjų atskirųjų želdynų kūrimo, želdinių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo darbus ar dalį jų ir (ar) neatlygintinai perduoti savivaldybių nuosavybėn želdinius, sudarę sutartį su savivaldybėmis dėl bendradarbiavimo želdynų kūrimo, želdinių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityje. Bendruomeninės organizacijos, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijos, sodininkų bendrijos, nevyriausybinių organizacijos ar kiti juridiniai asmenys, vykdydami bendradarbiavimo sutartyse nustatytus sutartinius įsipareigojimus, privalo užtikrinti šio įstatymo VII skyriuje nustatytų reikalavimų laikymąsi. Bendruomeninių organizacijų, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijų, sodininkų bendrijų, nevyriausybinių organizacijų ar kitų juridinių asmenų savivaldybių nuosavybėn perduodami želdiniai turi atitikti aplinkos ministro nustatytus sodmenų kokybės reikalavimus viešųjų želdynų įrengimui ir želdinių viešosiose erdvėse sodinimui.

3. Asmenys, lankydami viešuosiuose želdynuose, privalo saugoti želdynus ir želdinius.

27 straipsnis. Želdynų ir želdinių savininkų ir valdytojų teisės ir pareigos

1. Želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai privalo:

1) saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę;

2) leisti želdynus ir želdinius inventorizuojantiems specialistams, pateikusiems asmens dokumentą ir savivaldybės institucijos išduotą patvirtinimą raštu apie savivaldybės pavedimu

atliekamus inventorizavimo darbus, atlikti inventorizavimo darbus, šviesiu paros metu darbo dienomis įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, ir atlikti inventorizavimo darbus;

3) nenaudoti invazinių rūšių augalų želdynams įrengti ir nesodinti invazinių rūšių augalų, išskyrus istorinius želdynus.

2. Želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai turi teisę nustatyti želdynų lankymo sąlygas (laiką, renginių organizavimo tvarką, lankytojų teises ir pareigas).

3. Viešųjų želdynų savininkai ir (ar) valdytojai turi teisę apriboti ar uždrausti lankymąsi šiuose želdynuose, kai juose vykdomi priežiūros ir tvarkymo darbai. Apie priimtą sprendimą apriboti ar uždrausti viešojo želdyno lankymą viešųjų želdynų savininkai ir (ar) valdytojai privalo paskelbti savivaldybės interneto svetainėje (kai viešojo želdyno savininkas ir (ar) valdytojas yra savivaldybės institucija) ir želdynų informaciniuose stenduose, jeigu tokie įrengti, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki numatytų apribojimų pradžios.

4. Viešųjų atskirųjų želdynų kūrimo, želdinių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo darbus ar dalį jų ir savivaldybių vykdomosios institucijos gali suteikti teisę atlikti gyvenamosios vietos bendruomenėms, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijoms, sodininkų bendrijoms, nevyriausybinėms organizacijoms ar kitiems juridiniams asmenims, taip pat savivaldybių vykdomosios institucijos turi teisę iš šių asmenų priimti savo nuosavybės neatlygintinai perduodamus sodmenų kokybės reikalavimus viešųjų želdynų įrengimui ir želdinių viešosiose erdvėse sodinimui atitinkančius želdinius, sudarydamos sutartis dėl bendradarbiavimo želdynų kūrimo, želdinių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityje. Savivaldybių vykdomosios institucijos, prieš sudarydamos bendradarbiavimo sutartį, privalo įsitikinti, kad gyvenamosios vietos bendruomenės, daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijos, sodininkų bendrijos, nevyriausybinės organizacijos ar kiti juridiniai asmenys galės užtikrinti šio įstatymo VII skyriuje nustatytų reikalavimų laikymąsi.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28 straipsnis. Želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdinių veisimo, inventorizavimo, apskaitos ir būklės stebėsenos, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės finansavimas

1. Viešųjų želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, būklės stebėsenos, viešųjų želdinių veisimo, privalomos viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimo ir apskaitos darbai finansuojami iš:

1) savivaldybės biudžeto lėšų;

- 2) valstybės biudžeto lėšų;
- 3) Europos Sąjungos lėšų;
- 4) Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų.

2. Viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo finansavimas planuojamas vadovaujantis savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, želdynų projektais, savivaldybės strateginiu plėtros planu ir (ar) savivaldybės strateginiu veiklos planu ir kitais strateginio planavimo dokumentais.

3. Kitų, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbus finansuoja jų savininkai ir (ar) valdytojai.

29 straipsnis. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizacijos valstybinė kontrolė

1. Želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, želdynų kūrimą, želdinių veisimą, želdynų ir želdinių inventorizavimą kontroliuoja Aplinkos ministerijos įgaliota institucija.

2. Želdynų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugą kontroliuoja Kultūros ministerija ar jos įgaliota institucija.

3. Istorinių želdynų – kultūros paveldo objektų – konservavimą, restauravimą, atkūrimą, vientisos kultūrinių ansamblių architektūrinės kompozicijos laikymąsi kontroliuoja Kultūros ministerijos įgaliota institucija.

30 straipsnis. Neteisėta veikla padarytos žalos atlyginimas

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, neteisėtai sunaikinę želdinius ir (ar) padarę žalą želdynams ir želdiniams kaip aplinkos objektams, privalo visiškai ją atlyginti ir, jeigu yra galimybė, atkurti iki pažeidimo buvusią būklę.

2. Pareikšti ieškinius dėl neteisėto želdinių naikinimo ir (ar) neteisėta veikla padarytos žalos želdynams ir želdiniams kaip aplinkos objektams atlyginimo turi teisę Aplinkos ministerijos įgaliotų institucijų pareigūnai, kiti įstatymų įgalioti pareigūnai, taip pat savivaldybių vykdomosios institucijos.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos, apskaičiuodamos želdynams ir želdiniams padarytą žalą, vadovaujasi Aplinkos apsaugos įstatymu, aplinkos ministro tvirtinama Žalos aplinkai, sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, skaičiavimo metodika ir Želdinių atkuriamosios vertės įkainiais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1089](#), 2010-11-04, Žin., 2010, Nr. 137-6990 (2010-11-23), i. k. 1101010ISTA0XI-1089
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-412](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 76-3829 (2013-07-16), i. k. 1131010ISTA0XII-412
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 4, 6, 10, 16, 19 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-461](#), 2013-07-02, Žin., 2013, Nr. 79-3982 (2013-07-23), i. k. 1131010ISTA0XII-461
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 10, 25 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-435](#), 2017-06-13, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10251
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 9, 13 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2016](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05351
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 9, 10 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2198](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-19, i. k. 2019-09857
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 8, 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-199](#), 2021-03-23, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07437
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 pakeitimo įstatymas
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIV-1326](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15654
Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 2 straipsnio pakeitimo įstatymas